

Platby v hotovosti

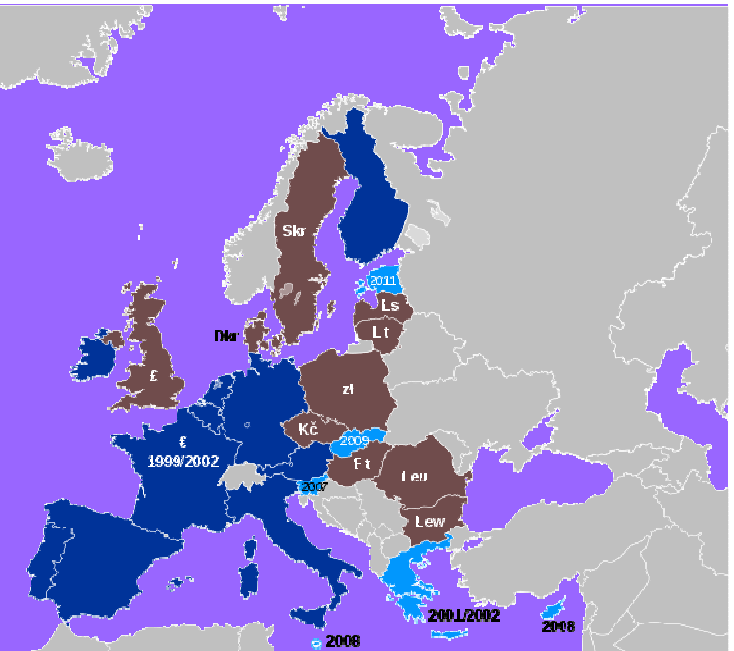

- Ako platiť hotovosťou v inej krajine EÚ?
- Hotovosť vo vašej zemi: čo hovorí zákon?

1. Ako platiť hotovosťou v inej krajine EÚ?

- **Plánujete cestovať v rámci Európskej Únie; určite budete mať malé výdavky na mieste.**
- **Akú menu použijete?
Odpoveď bude závisieť na tom, či sa vaša destinácia nachádza v alebo mimo zóny eura.**

V tejto sekcii:

- Eurozóna
- Platby v hotovosti v eurozóne
- Platby v hotovosti mimo eurozóny

Štáty so spoločnou menou – Eurozóna

Zaviest' spoločnú menu je vo všeobecnosti záväzok všetkých členských krajín Európskej únie (EÚ) okrem Veľkej Británie a Dánska, ktoré si pri spustení projektu dohodli trvalú výnimku, tzv. opt-out.

Členské štáty únie, ktoré už prijali jednotnú menu euro, tvoria eurozónu. Okrem spoločnej meny podliehajú aj spoločnej menovej politike, ktorú riadi Európska centrálna banka (ECB).

- **Euro ako svoju menu používa 17 členských štátov Európskej únie:**

Belgicko, Nemecko, Írsko, Grécko, Španielsko,
Francúzsko, Taliansko, Cyprus, Luxembursko,
Malta, Holandsko, Rakúsko, Portugalsko,
Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Estónsko

- **Členské štáty EÚ, ktoré nie sú členmi eurozóny:**

Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo sú členskými štátmi EÚ, no jednotnú európsku menu zatiaľ nepoužívajú.

Platby v hotovosti v eurozóne

- Ak sa pohybujete v eurozóne, môžete používať mince a bankovky Eurách.
- Na mieste si ich môžete zobrať od distribútorov.

Platby v hotovosti mimo eurozóny

Ak cestujete mimo eurozóny, budete potrebovať lokálnu menu; tu hovoríme o devízach.

Môžete si ich zaobstarat’:

- **bud’ vo vašej krajine**

Najbežnejšie devízy, ako napríklad libra, sú dostupné vo všetkých bankách. Ostatné si budete musieť objednať vo vašej banke alebo sa obrátiť na NBS.

- **alebo v európskej destinácii**

Prídete do banky alebo si vyberiete peniaze vašou bankomatovou kartou. Pri návrate si budete môcť vymeniť nepoužité bankovky za vašu domácu menu.

Tieto operácie, zmeny peňazí, sa robia podľa kurzu v ten deň a obvykle sa platia s určitou províziou.

2. Hotovosť vo vašej zemi: čo hovorí zákon?

V tejto sekcii:

- Rôzne typy peňazí
- Zákonné platidlo: dôsledky a obmedzenia
- Falšovanie peňazí
- Poškodené bankovky

Rôzne typy peňazí

Existujú tri rôzne druhy peňazí:

- **Mince** reprezentujú kovové platidlá z viac či menej cenných kovov. Séria eurových mincí pozostáva z ôsmich rôznych nominálnych hodnôt: 1 cent, 2 centy, 5, 10, 20 a 50 centov a 1 € a 2 €. Eurové mince majú jednu spoločnú a jednu národnú stranu. Podľa národnej strany sa dá určiť krajina, ktorá mincu vydala. Všetky eurové mince platia v celej eurozóne.

Eurové mince

- **Papierové peniaze** zahŕňajú všetky typy bankoviek. Bankovky tlačí spravidla centrálna banka každej zeme. Séria eurových bankoviek pozostáva zo siedmich rôznych nominálnych hodnôt: 5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € a 500 €. Sú zákonným platidlom na území celej eurozóny. Motívom eurových bankoviek sú architektonické štýly rôznych kultúrnych epoch európskej histórie.

Bankovky

- **Ostatné peniaze**, vydávané komerčnými bankami na základe peňazí uložených na bankových účtoch. Ide o šeky, bankové karty a pod.

Zákonné platidlo (dôsledky a obmedzenia)

Zákonné platidlo má veľmi úzky technický význam pre potreby úhrady dlhov. Ide o to, že platbu uskutočnenú zákonným platidlom nie je možné odmietnuť. Každý, kto na úhradu svojich dlhov použije zákonné platidlo má nárok na vynulovanie svojho dlhu v okamihu obdržania platby veriteľom.

Dôsledky:

Akýkoľvek veriteľ (obchodný, úrad) môže požadovať, aby ste svoje dlhy uhradili v hotovosti.

Veriteľ nemôže odmietnuť platbu uskutočnenú zákonným platidlom.

Inú formu platby (šek, kreditnú kartu) môže veriteľ odmietnuť.

Obmedzenia:

Zákonné platidlo síce nie je možné odmietnuť pri splatení dlhu, ale predajné automaty alebo príjemcovia niektorých platieb za služby nemusia prijímať bankovky vyšších nominálnych hodnôt.

Falšovanie peňazí

- Falšovaním peňazí sa rozumie akékoľvek napodobňovanie zákonných platidiel, či už mincí alebo bankoviek.
- Banky zvyčajne mávajú viacero ochranných prvkov. No aj tak falšovaniu peňazí nemožno úplne zabrániť.
- Používanie alebo výroba falošných peňazí je **trestný čin** sankcionovaný **podľa národných zákonov**.

Poškodené bankovky

- Obiehajúce bankovky musia byť v dobrom stave, v opačnom prípade ich obchodník **môže odmietnuť**.

Ak chcete za poškodenú eurobankovku novú, máte dve možnosti. Buď stihnúť krátke otváracie hodiny v Národnej banke Slovenska alebo zájsť do komerčnej banky, kde však môžu chcieť za výmenu poplatok.

Výmena eurobankoviek a euromincí

Národná banka Slovenska vymieňa eurobankovky a euromince v súlade s:

- § 17b a 17e zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov, podľa § 3 a 4 vyhlášky Národnej banky Slovenska č. 607/2008 Z.z. o niektorých podrobnostiach o hotovostnom peňažnom obehu a o zmene niektorých vyhlášok

- článkom 3 rozhodnutia Európskej centrálnej banky č. ECB/2003/4 z 20.03.2003 o nominálnych hodnotách, špecifikáciách, reprodukcii, výmene a sťahovaní eurových bankoviek z obehu
- zákonom č. 297/2008 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- **Národná banka Slovenska** vymieňa eurobankovky a euromince jednej, resp. viacerých nominálnych hodnôt za eurobankovky a euromince iných nominálnych hodnôt takto:
 - eurobankovky bezplatne,
 - euromince - výmena euromincí v nominálnych hodnotách 5, 10, 20, 50 centov, 1 a 2 eurá za euromince alebo eurobankovky je od 1. marca 2010 spoplatnená poplatkom vo výške 1 % z hodnoty predložených euromincí (bez 1 a 2 centových euromincí), ak je predložených viac ako 100 kusov euromincí, vrátane hodnoty prvých 100 kusov euromincí.

- Výmena sa realizuje na požiadanie klienta na pokladniciach v ústredí a v expozitúrach v pokladničných hodinách určených pre verejnosť.

